

EUROBANK CYPRUS
QUARTERLY ECONOMIC MONITOR
Year 3, Issue 3, October 2018

Περίληψη

Η Eurobank Cyprus δημοσίευσε το τρίτο τεύχος του 2018 της έκδοσης του Eurobank Cyprus Quarterly Economic Monitor. Στόχος η ενημέρωση των πελατών της για τις οικονομικές εξελίξεις στην Μεγαλόνησο και τις προκλήσεις που δημιουργούνται.

Στο παρόν τεύχος περιγράφονται η συνεχιζόμενη θετική πορεία της οικονομίας και η νέα έξοδος στις αγορές, οι αναβαθμίσεις της Κύπρου στην επενδυτική βαθμίδα από δύο αξιολογικούς οίκους, οι απόψεις των διεθνών οργανισμών για τις μελλοντικές οικονομικές προοπτικές, το νέο τραπεζικό τοπίο μετά την εκκαθάριση της Κυπριακής Συνεργατικής Τράπεζας (CCB), η μείωση των μη-εξυπηρετούμενων δανείων και ανοιγμάτων, καθώς και τα συμπεράσματα από τις επαφές μας με σημαντικούς φορείς της οικονομίας και της οικονομικής πολιτικής σε πρόσφατο ταξίδι μας στη Μεγαλόνησο.

Είναι σημαντικό οι εκτός Κύπρου αναγνώστες να αντιληφθούν το πόσο κοντά βρέθηκε στο δεύτερο τρίμηνο του 2018 η Κύπρος σε ένα νέο Μνημόνιο Συνεργασίας με την Ευρωζώνη εξαιτίας των προβλημάτων της τέως Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας (CCB). Το απέφυγε χάριν της άμεσης και αποτελεσματικής αντίδρασης των Αρχών και της υγιούς πορείας της οικονομίας. Η απότομη κατάρρευση της CCB και το bail-in αποφεύχθηκαν. Έτσι, δεν χρειάστηκε η κρατική παρέμβαση για την αποζημίωση των ασφαλισμένων καταθετών, γεγονός που θα απαιτούσε την εύρεση πόρων ύψους έως και €9 δις, κάτι ιδιαίτερο δύσκολο χωρίς την άμεση υποστήριξη των Ευρωπαίων εταίρων με ένα νέο δάνειο και νέο Μνημόνιο συνεργασίας. Αντίθετα, η Κύπρος κατάφερε να λύσει τον γόρδιο δεσμό της CCB με ένα κόστος περίπου της τάξης των €4 δις, το οποίο αυξάνει μεν το Δημόσιο χρέος, αλλά μόνον προσωρινά. Οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης της οικονομίας και η συνετή δημοσιονομική πολιτική αναμένονται σύντομα να επαναφέρουν τον λόγο δημόσιου χρέους προς ΑΕΠ κάτω του 100%. Και βέβαια η όλη διαδικασία αξιολογήθηκε θετικά από τις αγορές και τους αξιολογικούς οίκους.

Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στο δεύτερο τρίμηνο του 2018 συνεχίστηκε θετικός για 14^ο συνεχές τρίμηνο και ήταν 3,9% σε ετήσια βάση, σημαντικά υψηλότερος του μέσου ρυθμού στην Ευρωζώνη που ήταν 2,2% ή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που ήταν 2,1%. Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στο τρίμηνο προήλθε κυρίως από την αύξηση των επενδύσεων και δευτερευόντως από την τελική κατανάλωση. Σημειώνεται, επίσης, ότι Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία αναθεώρησε προς τα πάνω τους ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ για την περίοδο

2016-2017, γεγονός που βελτιώνει ακόμα περισσότερο την εικόνα της μεταμνημονιακής ανάκαμψης της οικονομίας.

Οι αξιολογικοί οίκοι συνέχισαν την πολιτική αναβάθμισης της κυπριακής οικονομίας. Τον Σεπτέμβριο η Standard & Poor's και στη συνέχεια η Fitch έκαναν το μεγάλο βήμα: Αναθεώρησαν τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση της Κύπρου στην επενδυτική βαθμίδα. Ως αποτέλεσμα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε στη συνέχεια ότι τα κυπριακά κρατικά ομόλογα πλέον περιλαμβάνονται στο τρέχον Πρόγραμμα Ποσοτικής Χαλάρωσης, το οποίο αναμένεται να διαρκέσει τουλάχιστον έως το τέλος του έτους.

Στη συνέχεια τον ίδιο μήνα, η Κύπρος εξέδωσε νέο δεκαετές ομόλογο, που έγινε αποδεκτό από την αγορά με ενθουσιασμό. Η μέση απόδοση διαμορφώθηκε στο 2,40% και αντλήθηκαν €1,5 δις, δηλαδή ένα ποσό κατά μισό δισεκατομύριο ευρώ περισσότερο από αυτό που αρχικά σχεδιάστηκε. Τα ομόλογα λήγουν στις 27 Σεπτεμβρίου του 2028.

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Ιουνίου 2018, το ύψος των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων ανέρχονταν στο 40,3% των συνολικών δανείων και στο 82,3% του αναμενόμενου ΑΕΠ του 2018, ποσοστά που αναμένεται να μειωθούν αισθητά έως το τέλος του έτους δεδομένου ότι θα ενσωματωθεί και η συναλλαγή της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας που θα αφαιρέσει από το τραπεζικό σύστημα ένα ποσό μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων της τάξεως των €6 δις περίπου.

Στον τραπεζικό χώρο, όπως αναφέραμε και στο προηγούμενο τεύχος, η κυπριακή κυβέρνηση φαίνεται να προχωρά με βάση δύο παράλληλους και συμπληρωματικούς άξονες πολιτικής. Πρώτον, τη βοήθεια των πιο ευάλωτων νοικοκυριών στην εξυπηρέτηση των στεγαστικών τους δανείων με το νέο πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ. Τα κριτήρια ένταξης στο πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ έχουν υπάρξει αντικείμενο δημόσιας κριτικής από πολλές πλευρές ως αδικαιολογήτως γενναιόδωρα και ως εκ τούτου δεν αποκλείεται τροποποίηση τους προκειμένου να αποφευχθεί επιδείνωση του ηθικού κίνδυνου (Moral Hazard). Δεύτερον, την αυστηροποίηση του πλαισίου αφερεγγυότητας και εκποιήσεων ώστε να έχουν πιο αποτελεσματικά εργαλεία οι τράπεζες στον χειρισμό των στρατηγικών κακοπληρωτών. Η χρονική στιγμή μάλιστα είναι ιδιαίτερα κρίσιμη, δεδομένου ότι την εποχή αυτή ο SSM διενεργεί αξιολογήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress tests) σε όλες τις ευρωπαϊκές μεγάλες τράπεζες, επομένως και τις κυπριακές. Συνεπώς οι δυνατότητες αντοχής των κυπριακών τραπεζών σε σύγκριση με τις υπόλοιπες τράπεζες στην Ευρώπη βρίσκεται στο μικροσκόπιο των εποπτών.